

מחווון מבחן תנ"ך – כיתה ט' תשפ"ו

חלק א': שאלות התמצאות (16 נקודות)

שאלה	סעיף	רכיבי תשובה מצופים	ניקוד	הערות
1	א	36 פרקים.	3	אין לקבל כתיבה באותיות (ל"ו). יש לדרוש ספרות בלבד.
	ב	"לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי".	3	העתקה מדויקת מבמדבר טו, מ. יש להקפיד על דיוק בציטוט לקבלת ניקוד מלא.
	ג	תהילים - כתובים יונה - נביאים דברים - תורה עזרא - כתובים	2	לכל פריט 0.5 נק'
2	א	66 פרקים.	3	מספר הפרקים בספר ישעיהו.
	ב	"כִּי יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצִי".	3	העתקת ארבע מילים פותחות מישעיהו נד, ג.
	ג	ספר ירמיהו.	2	הספר המופיע אחרי ישעיהו

חלק ב': שאלות ידע ומיומנות (64 נקודות)
תורה - כל שאלה 18 נקודות

שאלה	סעיף	רכיבי תשובה מצופים	ניקוד	הערות
3	א.1	הציפייה: כבוד ה' ייראה/ התגלות ה'// הופעת שכינת ה' . ציטוט: כִּי הַיּוֹם ה' נִרְאָה אֲלֵיכֶם (פס' ד)/ וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד ה' (פס' ו')	6	ציפייה - 3 ציטוט - 3
	א.2	אש יצאה מאת ה' ושרפה את הקרבנות על המזבח	3	
	ב	הקו המפריד: סוף פסוק כב, לפני תחילת פסוק כג.	3	
	ג.1	זה שאחרי הקרבת הקרבנות אש לא ירדה/ לא ירדה שכינה	3	
	ג.2	כדי לבקש רחמים מה' שתרד שכינה לישראל	3	
4	א.1	סימני טהרה בבהמה: מִפְרָסֶת פֶּרֶסָה וְשִׁשְׁעַת שִׁשְׁעַת פֶּרֶסֶת מַעֲלַת גֶּרָה	3	ניתן לקבל את התשובה גם ללא המילה פֶּרֶסֶת
	א.2	- השפן (מעלה גרה אך) לא מפריס פרסה - אסור באכילה	4	הסיבה: 2 המשמעות המעשית: 2
	ב.1	כשר לאכילה - אם יש לו סנפיר וקשקשת.	2	
	ב.2	- "היו לו" ו"השירן" - לקשקשים (ולסנפירים)/ סימני הכשרות - הדין הנלמד: דג שגדל עם קשקשת במים אך משיר אותה בעת עלייתו מן המים - נחשב כשר.	3	היו לו והשירן: 1 נק' הדין הנלמד: 2 נק'
	ג.1	אין זוחלים כשרים לאכילה ביסוס: וְכָל-.../כָּל-...	3	האיסור: 2 נק' הביסוס: 1 נק'
	ג.2	כל טעם שלימדתם - מתקבל	3	

2 מתוך המצוות. לכל אחת מהמצוות: שם המצווה - 1 נק' הסבר אופן קיום המצווה - 2 נק'	6	מתנות עניים: 1. פאה: צריך להשאיר קצה לא קצור בשדה. 2. לקט: (1 או 2) שיבולים בודדות שנפלו במהלך הקציר אסור לו לאסוף אותן 3. עוללות - להשאיר בכרם אשכולות שאין להם צורה של אשכול. 4. פרט: בזמן הבציר אין לאסוף (1 או 2) ענבים בודדים שנפלו. (בכל אחת המצוות מה שנשאר הוא עבור העניים.)	א	5
2 נק' לכל הסבר	4	העיוור - אדם שאינו מתמצא בתחום מסוים המכשול - נתינת עצה לא הוגנת לאדם זה	ב.1	
	2	הכלל: המילים "ויראת מאלוקיך" מופיעות בכל מקום בו אדם יכול להתחמק ולומר שכוונתו היתה טובה ואף אדם אחר לא יכול לדעת מה היתה כוונתו.	ב.2	
	4	העיוור - יהודה לא ידע את זמני פתיחת הספריה המכשול - שמעון הטעה אותו לגבי זמני הפתיחה על מנת להרויח מכך.	ג.1	
	2	המילים "ויראת מאלוקיך" אמורות להזכיר לשמעון שה' יודע את כוונותיו ובעקבות זאת יימנע מהטעיית חברו.	ג.2	

נביא - כל שאלה 14 נקודות

6	א	- דוד עולה לחברון - על פי תשובת ה' לשאלתו לאן לעלות	1	
	1.ב.	השוואה: מי המליך? את דוד - אנשי יהודה את איש בושת - אבנר בן נר כמה זמן מלך? דוד - שבע שנים ושישה חודשים איש בושת - שנתיים אפשרויות לתבחין נוסף: - מקום ההמלכה: דוד - חברון איש בושת - מחניים - על מי הומלך? דוד - על יהודה איש בושת - על כל ישראל חוץ מבית יהודה או תבחין אחר שיש לו ביסוס בפסוקים	7	לכל פריט בטבלה - 1 נק'
	2.ב.	מלכות דוד יציבה יותר ממלכות איש בושת. נימוקים אפשריים: - המלכת דוד נעשית על ידי קבוצה גדולה של אנשים לעומת המלכת איש בושת על ידי איש אחד. - משך זמן המלוכה של איש בושת קצר בהרבה ממשך זמן ההמלכה של דוד. כל נימוק הגיוני יתקבל	3	ההבחנה מי יציב יותר - 1 נק'. נימוק - 2 נק'
	1.ג.	דוד פונה לאנשי יבש גלעד בכדי לברכם על החסד שעשו עם אדונם שאול המלך שקברו אותו (ולגמול להם טובה).	1	
	2.ג.	אפשרויות: הכרת הטוב - מעריך ומוקיר את החסד שעשו כלפי שאול ענוה - למרות רדיפות שאול אחריו, דוד ממשיך לכבד את שאול ואת מכבדיו חותר לאחדות אמיתית - מזמין את אנשי ממלכת בית שאול להצטרף למלכותו כל תשובה מבוססת ומנומקת תתקבל	2	התכונה/ העניין הנלמד: 1 נק' נימוק: 2 נק'

7	א	נימוקי השבטים: 1. כולנו אחים 2. גם כששאול מלך - אתה זה שהובלת את המלחמות 3. ה' הוא זה שבחר אותך	6	שניים מתוך הנימוקים 3 נק' לכל נימוק.
	ב	מה הפסוקים מספרים על פניית דוד לה'? - מלחמה ראשונה: דוד שואל בה' (אם להלחם בפלישתים ואם הוא ינצח). - מלחמה שנייה: דוד שואל בה' תשובת ה' באופן כללי: - מלחמה ראשונה: שיעלה וה' ייתן את הפלישתים בידו - מלחמה שנייה: לא לעלות פנים אל פנים אלא לבוא מאחור ציטוט: מלחמה ראשונה: וַיֹּאמֶר ה' אֶל-דָּוִד עֲלֵה, כִּי-נָתַן אֲתָן אֶת-הַפְּלִשְׁתִּים בְּיָדְךָ (פסוק יט) מלחמה שנייה: כִּי אֲזִי, יֵצֵא ה' לִפְנֶיךָ, לְהַכּוֹת, בְּמַחְנֵה פְּלִשְׁתִּים. (פסוק כד)	6	לכל פריט בטבלה 1 נק'
	ג	אפשרויות: - דוד בעל קשר עמוק עם ה' - ירא ה' פועל בעונה כלפי רצון ה' נימוקים: שואל בה' בכל קרב, פועל על פי צו ה' באופן מדויק וכד' כל אפשרות נוספת ומנומקת תתקבל	2	הלימוד על דוד - 1 נק' נימוק - 1 נק'
8	א.1	בירושלים,	3	המקום - 1 נק' הכוונה - 2 נק'
הערה: מי שלא לימד פסוקים א - ד	א.2	כוונתו להמתין בירושלים לנפילת דוד כדי להשיב את מלכות שאול אביו.	2	
שיחלק את 5 הנקודות של סעיף א בין סעיפי ב ו-ג	ב.1	החלטת דוד: להעביר את כל רכוש מפיבשת לידי ציבא.	2	
	ב.2	מעשי שמעי בן גרא: קילל את דוד בקללות נמרצות, סקל אותו באבנים	2	
	ב.2	"איש דמים", "איש בליעל".	2	

המשך 8	1.ג	הנימוקים: - אם הוא מקלל - זה מאת ה'. - בני הקרוב אליי רוצה להרוג אותי, אז אם מישחו רחוק יותר מקלל אותי, הניחו לו! - אולי ה' יראה את הקושי שלי וישיב לי טובה כנגד הקללות האלה	3	נימוק אחד מתוכם
	2.ג	אפשרויות: - ענווה עמוקה, - קבלת הדין - הכנעה בפני גזירת שמיים. - אמונה בטוב ה' בתוספת נימוק המעיד על הקשר בין התכונה לדברי דוד. כל תשובה הגיונית ומנומקת תתקבל	2	הלימוד על דוד - 1 נק' נימוק - 1 נק'

חלק ג': שאלות סדר כרונולוגי (20 נקודות)

שאלה	סדר האירועים הנכון (מהמוקדם למאוחר)	ניקוד והנחיות לבודק
9 (תורה)	● המבול ● עקידת יצחק ● לידת יעקב ובניו ● מעמד הסנה ● קריעת ים סוף ● מעמד הר סיני ● חנוכת המשכן	10 ביצוע מושלם: (כל האירועים בסדר הנכון) – 10 נקודות . שגיאה אחת: (החלפה בין שני אירועים סמוכים, למשל: עמלק לפני ים סוף) – 8 נקודות . שתי שגיאות: (שתי החלפות מקומיות או אירוע אחד שאינו במקומו) – 6 נקודות . שלוש שגיאות: (בלבול משמעותי אך עדיין ניכרת הבנה של הרצף הכללי) – 4 נקודות . חוסר הבנה של הרצף: (ערבוב מוחלט בין חומש בראשית לשמות) – 0 נקודות .

10 (נביאים)	• בני ישראל עוברים את הירדן • נס נפילת חומות יריחו • מלחמת דבורה וברק בכנענים • תפילת חנה במשכן שילה • אחימלך עוזר לדוד • דוד מעלה את ארון ה' לירושלים • אבשלום ממליך עצמו בחברון	10	כנ"ל
11	5 4 1 3 2	10	לכל פריט 2 נק'
12 בונוס		3	3 נקודות יינתנו רק על פסוק בתוספת נימוק. על פסוק בלבד - לא יינתן ניקוד.

ריכוז ניקוד המבחן

- חלק א' (התמצאות): 16 נקודות.
- חלק ב' (ידע ומיומנות): 64 נקודות.
- חלק ג' (סדר כרונולוגי): 20 נקודות.
- סה"כ: 100 נקודות.